

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma

Türkiye Cumhuriyeti ve Tunus Cumhuriyeti (herbiri "Taraf" olarak)

Aralarında daha geniş kapsamlı ekonomik işbirliğini ve özellikle bir Tarafın vatandaş ve şirketlerinin diğer tarafın ülkesinde yatırım yapmalarını teşvik etme arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile tarafların ekonomik gelişmesini teşvik edeceğine inanarak,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adilane ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının gerektiğini kabul ederek,

Yatırımların teşviki ve karşılıklı korunması için bir anlaşma imzalanması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I

1- İsbu Anlaşmada :

(a) "şirket", bir Tarafın yürürlükteki kanun ve ilgili mevzuatına göre kurulmuş, teşekkül etmiş veya başka bir şekilde teşkil edilmiş şirketleri, iş ortaklıkları veya diğer teşekküller dahil bir hukuki varlığı ifade eder.

(b) "vatandaş" terimi bir Tarafın kanunlarına göre o Tarafın vatandaşı olan gerçek kişileri ifade eder.

(c) "yatırım" terimi bir Tarafın ülkesinde, onun yürürlükteki kanun ve ilgili mevzuatına göre tanınmış veya kabul edilmiş, mal varlığı, özvarlık, borç, alacak, hizmet ve yatırım sözleşmeleri dahil, her türlü yatırımı ifade eder ve aşağıdakileri içerir:

(i) ipotek, ihtiyati haciz ve rehin gibi haklar dahil olmak üzere maddi ve gayrimaddi her türlü malvarlığı;

(ii) bir şirketi veya hisse senetlerini veya bir şirketteki başka menfaatleri veya malvarlığından doğan diğer menfaatleri;

(iii) bir para alacağını veya ekonomik değeri olan ve bir yatırımla ilişkili bulunan bir işlemin yapılması talebini;

(iv) telif hakları, patentler, markalar, ticari ünvanlar, endüstriyel tasarımlar, ticari sırlar, "know-how" ve pestemaliye dahil sınai mülkiyet hakları;

(v) kanun veya sözleşme ile elde edilen her türlü hak ve kanuna uygun olarak sağlanan tüm lisans ve izinler; ve

(vi) hasılatın ve kredi anlaşmalarından doğan anapara ve faiz ödenmelerinin yeniden yatırımı.

(d) "hasılat"; kar, temettü, sermaye kazancı, royalty ödemesi idari ve teknik yardım veya başka ücret ödemeleri dahil, bir yatırımdan veya bir yatırımla ilgili olarak elde edilen bir meblağı ifade eder.

(e) "ilgili faaliyetler", isin yürütülmesi, sözleşmelerin yapılması, ifası ve infazı, fikri ve sınai mülkiyet hakları dahil her türlü malın iktisabı, kullanımı, korunması, tasarrufu, fonların ödünç alınması, hisse senetlerinin satın alınması ve ihrac edilmesi ve ithalatta döviz satın alınması için şirketlerin subelerin, temsilciliklerin, büroların, fabrikaların veya diğer tesislerin organizasyonu, kontrolü işletilmesi, bakımı ve tasfiyesini ifade eder.

2- Mal varlıklarının yatırımı veya yeniden yatırımı biçiminde herhangi bir değişiklik, bunların yatırım olma niteliğini bozamaz.

MADDE II

1- Taraflardan herbiri, üçüncü bir ülkenin vatandas ve şirketlerinin benzer yatırımlarına uygulanandan daha az elverişli olmamak kaydıyla ve kendi kanun ve ilgili mevzuatı çerçevesi içinde, kendi ülkesinde yatırımlara ve ilgili faaliyetlere izin verecektir.

2- Taraflardan herbiri tesis olunan yatırımlara benzeri durumlardaki kendi vatandaşlarının ve şirketlerinin yatırımları ile üçüncü bir ülke vatandas ve şirketlerinin yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, ondan daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

3- Yabancıların ülkeye giriş, gecici ikamet ve istihdamla ilgili mevzuatına uygun olarak:

(a) taraflardan herbirinin vatandaşlarının, kendilerinin veya kendilerini istihdam eden ilk tarafın şirketinin önemli bir miktar sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idaresi amacıyla veya işletilmesi için tavsiyede bulunmak üzere diğer Tarafın ülkesine girmesine ve kalmasına izin verilecektir.

(b) bir tarafın kanun ve ilgili mevzuatına uygun olarak kurulan ve karşı Tarafın vatandas veya şirketlerinin yatırımları olan şirketler, seçtikleri üst düzey idari personeli, tabiyetlerine bakılmaksızın istihdam etmeye mezun olacaklardır.

nasıl yapılacağına ilişkin usulleri öngören; (b) döviz transferlerinin rapor edilmesini gerektiren; (c) uygulanabilir vergileri ihdas eden kanun ve kararnameleri muhafaza edebilirler. Ayrıca, taraflardan herbiri, kanunlarını esitlikle, ayırım gözetmeksizin ve iyi niyetle uygulamak suretiyle, yatırımların alacaklılarının haklarının korunmasını veya mahkeme kararlarının yerine getirilmesini sağlar.

MADDE V

Eğer bir Akit Taraf yatırımcısının yatırımları, ticari olmayan risklere karşı kanuni bir sistem dahilinde sigortalansa, sigortalayanın sigorta anlaşmasının şartlarından ileri gelen halefiyeti diğer Akit Tarafca tanınacaktır.

Sigortalayan, yatırımcının sahip olacağı haklar dışında hiçbir hakka sahip olmayacaktır.

Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın VII. maddesi hükümlerine göre çözümlenecektir.

MADDE VI

Taraflar, Anlaşma ile ilgili herhangi bir uyumsuzluğu çözümlemek veya Anlaşmanın uygulanması veya yorumlanmasına ilişkin herhangi bir hususu görüşmek için, Taraflardan birinin talebi üzerine vakit gecirmeden istisarede bulunmayı kabul ederler.

MADDE VII

Bir Akit Tarafın vatandaş veya şirketi ile diğer Akit Taraf arasında, diğer Akit Tarafın ülkesindeki bir yatırımla ilgili uyumsuzluk şu şekilde çözümlenir:

1- Bir Taraf ile diğer Tarafın vatandaşı veya şirketi arasında yatırım uyumsuzluğu çıkması halinde; uyumsuzluk öncelikle, iyi niyetle girişilecek müzakere ve görüşmelerle çözümlenmeye çalışılacaktır. Eğer bu müzakere ve görüşmeler başarısız olursa sözkonusu vatandaş veya şirket ile diğer Tarafın karşılıklı olarak üzerinde mutabık kalacakları, bağlayıcı olmayan üçüncü taraf usulleriyle uyumsuzluk giderilebilir. Eğer uyumsuzluk yukarıdaki usullerle çözümlenemezse, daha önceden kararlaştırılmış herhangi bir usule uygun olarak çözüm için bir mercie sunulacaktır.

2- (a) ilgili vatandaş veya şirket, aşağıdaki şartlara uymak koşulu ile uyumsuzluğun ortaya çıkmasından itibaren bir yıl geçtikten sonra herhangi bir zamanda, uyumsuzluğun tahkim yoluyla çözümlenmesi için Uluslararası Yatırım Uyumsuzlukları Çözüm Merkezi (Merkez)' ne başvurmayı seçtiğini yazılı olarak bildirebilir:

(i) Uyumsuzluk herhangi bir nedenle, önceden kararlaştırılmış, uygulanabilir uyumsuzluk çözümlene kurallarına göre çözümlenmek üzere vatandaş veya şirket tarafından herhangi bir mercie sunulmamış olmalıdır; ve

(ii) ilgili vatandas veya sirket, uyusmazligi, uyusmazliga taraf olan Tarafın adli veya idari mahkemelerine veya yetkili başka yargı organları huzuruna getirmemis olmalıdır.

(b) Bu sekilde, Taraflardan herbiri, yatırım uyusmazligının, tahkim yoluyla cozulmesi icin Merkeze basvurulmasına muvafakat etmektedirler.

(c) Bu gibi uyusmazliklarda tahkim, Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandasları Arasındaki Yatırım Uyusmazliklarının Cozumü Sözlesmesi'nin hükümleri ve Merkez'in "Tahkim Kuralları" çercevesinde yapılacaktır.

MADDE VIII

1- Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması konusunda aralarında vaki olan herhangi bir uyusmazligı iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil bir şekilde çözümlenmeye çalışacaklardır. Bu bakımdan, Taraflar bu gibi çözümlere varmak için doğrudan müzakerelerde bulunmayı kabul ederler. Bu müzakereler başarısızlıkla sonuçlanırsa, Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, uyusmazlık uluslararası hukukun uygulanabilir kurallarına göre bağlayıcı karar verilmesi için tahkime götürülebilir.

2- Talebin tebellüğünden itibaren iki ay içinde, her bir Taraf birer hakem tayin edecek ve bu iki hakem, üçüncü bir devletin vatandası olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan biri belirtilen zaman içinde bir hakem tayin edemezse, karşı Taraf, Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

3- Tahkim Kurulunun bu Anlaşmanın diğer hükümleriyle bağdaşacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşması için, Başkanın seçim tarihinden itibaren, üç aylık bir süresi olacaktır. Böyle bir anlaşma olmadığı takdirde, Tahkim Kurulu Uluslararası Adalet Divanı Başkanından genellikle benimsenen Uluslararası tahkim kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini talep edecektir.

4- Tahkim isteyen Tarafın uyusmazligı doğrudan ve anlamlı istisare ile çözümlenmeye çalışmış olduğunun tesbiti üzerine Tahkim Kurulu uyusmazligın esasları üzerinde tahkim görevine başlar.

5- Kurul, duruşmanın tamamlanmasını izleyen iki ay içinde oy çokluğu ile kararını verecektir, karar kesin ve bağlayıcı olacaktır.

6- Başkan ve diğer hakemlerce yapılan masraflar ve diğer tahkim giderleri Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Kurulu giderlerin daha yüksek bir oranının Taraflardan biri tarafından ödenmesine resen karar verebilir.

7- Bu madde, Madde VII uyarınca Merkez'e sunulmuş ve halen Merkez'de çözüm bekleyen bir uyusmazliga uygulanmayacaktır.

MADDE IX

1- Bu Anlaşma, tarafların herhangi birinin kamu düzeni ve ahlaki değerlerin korunması, uluslararası barışın ve güvenliğin sağlanması ve sürdürülmesi ya da kendi temel güvenliğinin korunmasına ilişkin yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için gerekli önlemler almasını engellemez.

2- Bu Anlaşma, Tarafların yatırımların tesisi için özel formaliteler tayin etmesine mani değildir; ancak, bu formaliteler Anlaşmadan doğan hakların özüne zarar vermeyecektir.

MADDE X

1- Bu Anlaşma onay belgelerinin teatisinin tamamlanmasından otuz gün sonra yürürlüğe girecektir. Bu Anlaşma on yıllık bir süre için yürürlükte kalacak ve bu maddenin 2. paragrafına göre sona erdirilmedikçe yürürlükte kalmaya devam edecektir. Anlaşma, ilgili Akit Tarafın kanun ve ilgili mevzuatına göre tanıdığı ya da kabul ettiği mevcut yatırımlara ve bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce yapılmış yatırımlara da uygulanacaktır.

2- Taraflardan herbiri, yazılı olarak diğer Tarafa bir yıl önceden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı, başlangıç süresi olan on yılın bitiminde veya bundan sonra her an sona erdirebilir.

3- Bu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin, diğer Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine, yürürlüğe girecektir.

4- Bu Anlaşmanın son bulmasından önce yapılan veya iktisap edilen yatırımlar ve bu Anlaşmanın bir başka surette uygulandığı yatırımlarla ilgili olarak, Anlaşmanın diğer tüm maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri imzalamışlardır.

Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her metin aynı derecede geçerli olmak üzere İstanbul 'da 29/5/1991 tarihinde aktedilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Tunus Cumhuriyeti
Hükümeti Adına